

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě – pobočka v Olomouci rozhodl samosoudkyní JUDr. Martinou Radkovou v právní věci žalobce **J. Z.**, bytem D. 329, proti žalovanému **Ministerstvu práce a sociálních věcí**, se sídlem Praha, Na Poříčním právu 376/1, o přezkoumání rozhodnutí žalovaného ze dne **16. 4. 2013, č. j. MPSV–UM/4617/13/9S-OLK**, ve věci zamítnutí žádosti o příspěvek na bydlení,

t a k t o :

- I. Žaloba **se zamítá**.
- II. Žádný z účastníků řízení **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalobou doručenou soudu dne 27. 6. 2013, doplněnou podáním doručeným soudu dne 6. 8. 2013, se žalobce domáhal zrušení napadeného rozhodnutí. Žalobce namítal, že při rozhodnutí došlo k diskriminaci znevýhodněním, vyplývajícím ze zákona, který žalobce shledal v rozporu s Ústavou (Listinou základních práv a svobod) a mezinárodními úmluvami. Některá ustanovení zákona, o která se napadené rozhodnutí opírá, jsou v rozporu s ústavně zaručenými právy, která jsou zakotvena v Listině základních a práv a svobod, a to v čl. 1, čl. 3 odst. 1 čl. 30. Taktéž žalobce považoval v rozporu s Evropskou sociální chartou a Listinou základních práv EU, kterou uvozuje Lisabonská smlouva, která je pro ČR závazná od 1. 12. 2009. Zákon totiž u určité skupiny občanů (typicky OSVČ) nepřihlíží ke skutečné sociální situaci (dané reálnou výší příjmů). U zmíněné skupiny zákon definuje, že mají v rozhodném období určitý (v případě žalobce se vycházelo

z fiktivní částky 18.274 Kč měsíčně, za rozhodné čtvrtletí tedy 54.822 Kč – viz rozhodnutí) započitatelný příjem (v podstatě fiktivně), i když ve skutečnosti byl příjem nižší nebo dokonce žádný. Žalobcův skutečný příjem byl ale nižší: 18.522 Kč za rozhodné čtvrtletí, tj. průměrně 6.174 Kč měsíčně. U osob bez příjmů (např. osoby registrované na Úřadu práce) nebo osob s příslušným nízkými příjmy (z pohledu možnosti přiznání dávky státní sociální podpory – příspěvku na bydlení) ze zaměstnaneckého či obdobného poměru (např. pracující na částečný úvazek), se vychází ze skutečné výše příjmu, příp. se jako příjem uvažuje tzv. životní minimum; na dávku státní sociální podpory – příspěvek na bydlení takto mají nárok ve výši odpovídající jejich skutečným příjmům (samozřejmě s přihlédnutím k doložitelným nákladům na bydlení a případnému započítání tzv. životního minima). Obdobná situace je i u jiných dávek státní sociální podpory – například u dávek pomoci v hmotné nouzi. Uvedené žalobce považoval za diskriminaci (ze zákona) určité skupiny občanů a odepření (takto ze zákona) sociální pomoci této skupině. Výše uvedená skupina občanů je tak vlastně prakticky vyloučena ze systému sociální pomoci. Mají snad nějakou jinou fyziologii (lidově řečeno „větší žaludky“)? Schopnost „žít ze vzduchu“? Je to snad nějaká skupina podlidí, která nemá potřebu bydlet a mít stejné právo na s tím související standardy jako jiní lidé? Nelze ani případně argumentovat tím, že OSVČ mohou příjmy zatajovat. Totéž se totiž děje i osob zdánlivě bez příjmů, které pracují v zaměstnání „načerno“ – mzda je vyplácena neoficiální cestou, příp. na částečný pracovní úvazek či za minimální mzdu, přičemž druhou část platu dostávají také neoficiálně. Tyto osoby na příspěvek dosáhnou a nezřídka toho využívají, což je ovšem státu velice dobře známo. Taktéž nelze spravedlivě argumentovat ani tím, že příjmy OSVČ jsou vzhledem k rozlišení jednotlivých rozhodných období svou výší rozdílnější než u osob s příjmy ze závislé činnosti. U osob s příjmy ze závislé činnosti může např. dojít k řetězení zkušební lhůty zájemce o pracovní poměr – třeba na částečný úvazek, jeho příjmy z takto krátkých a v čase nepravidelně rozložených pracovních poměrů jsou ale v takové výši, že na dávku státní sociální podpory – příspěvek na bydlení dosáhnou. Ve vyjádření z 24. 4. 2013 k žalobě ve věci 73 Ad 5/2013 (obsahem obdobná této žalobě) žalovaný mj. uvedl, že právo na rovnost v právech není absolutním zákazem rozlišování mezi jednotlivými skupinami adresátů základních práv, nýbrž zákazem nedůvodného rozlišování mezi těmito adresáty. Mohl by žalovaný tedy toto rozlišování předmětnou žalobou napadené coby zástupce státu nějak logicky a rozumně zdůvodnit a obhájit? Jak moc lze ohýbat či dokonce lámat Listinu základních práv a svobod? A v kterých dalších bodech právo lze rozlišovat? Právo na život či důstojnost? Tyto totiž s právem na sociální podporu úzce souvisejí, hlavně z hlediska důsledků odepření práv na sociální pomoc. Nejde totiž o první zákon, který zcela zásadně znevýhodňuje určitou skupinu obyvatel/společenskou třídu – mnohé z nich měly devastující účinky, takže by ani nebylo od věci mluvit o apartheidu, tak jak jej vymezuje trestní zákoník v § 402 až § 404. Ve vyjádření citovaném výše žalovaný uvádí, že žalobcova hypotéza, že u osob s nízkými příjmy se vychází ze skutečných příjmů, je mylná, protože se započítává jako příjem částka odpovídající částce životního minima (3.126 Kč). Žadatel se započítaným příjmem ve výši životního minima na příspěvek ovšem obvykle dosáhne – předpokládají se doložené normativní náklady v určité nutné výši, které jsou ovšem při provozu v domácnosti běžné a dají se předpokládat. Dosáhne na něj dokonce i žadatel

s příjmy ze závislé činnosti, který má při ve výši minimální mzdy (opět se předpokládají doložené normativní náklady v určité nutné výši). OSVČ s příjmem ve výši minimální mzdy (s obdobnými doloženými normativními náklady) na příspěvek nárok nemá. Žalobce předpokládal, že započítávání životního minima coby příjmu vychází v konstrukci zákona z toho, že o částku životního minima může občan požádat formou dávky hmotné nouzi. Dne 1. 6. 2002 vstoupil pro ČR v platnost Dodatkový protokol k Evropské sociální chartě zakládající systém kolektivních stížností (č. 80/2012 Sb.). V současné době jsou vytipovány dvě nevládní organizace, které mají ve stanovách mj. i ochranu sociálních zájmů osob samostatně výdělečně činných. Tyto budou osloveny s návrhem na podání kolektivní stížnosti týkající se sociálních práv OSVČ v ČR k Radě Evropy. V případě, že z jejich strany nebude ochota stížnost podat, bude k tomu účelu (a nejen k němu) založena nová nevládní organizace. Stížnost by byla podána v případě, nepodaří-li se věc řešit v rámci vnitrostátních opravných prostředků. V širších souvislostech (jak žalobce již uvedl, není to jediný zákon znevýhodňující či dokonce šikanující skupinu obyvatel/společenskou třídu) bude věc předložena formou stížnosti i Evropské komisi, a to s generálním dotazem, zda je dodržování Listiny základních práv EU v členských státech nějak vymahatelné a pokud není, tak k čemu tedy vlastně je. V reakci pak bude komentována a publikována v rámci nadnárodních internetových informačních kampaní. Pokud leží Evropské unii na srdci křivost okurek, dostatečný prostor nosnic, psychická pohoda prasat (mají si, kde hrát?) atp., je otázkou, zda ji také zajímá přístup některých členských států k určitým skupinám obyvatel/společenským třídám. Vzhledem k tomu žalobce navrhl krajskému soudu, aby předložil Ústavnímu soudu ČR k přezkoumání ústavnosti ty části zákona, které v oblasti sociální pomoci (dávka státní sociální podpory – příspěvek na bydlení) jednoznačně a zcela bezdůvodně znevýhodňují (diskriminačně) skupinu občanů a tuto pomoc svou právní konstrukcí (fiktivní započitatelný příjem) prakticky odírají. Pokud Ústavní soud potvrdí rozpor příslušných částí zákona, nechť krajský soud napadené rozhodnutí pro nezákonnost v celém rozsahu zruší a současně zruší též prvoinstanční rozhodnutí Úřadu práce ČR – krajské pobočky v Olomouci a vrátí věc žalovanému k dalšímu řízení.

[2] Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě uvedl, že dne 10. 12. 2012 uplatnil žalobce žádost o dávku příspěvek na bydlení s nárokem na dávku ode dne 1. 10. 2012. Současně se žádostí žalobce doložil doklad o výši příjmu za 3. čtvrtletí roku 2012, doklady o výši nákladů na bydlení za stejné období na adrese Dolany 329, který vlastní a je v něm hlášen k trvalému pobytu. V dokladu o rozhodných příjmech žalobce uvedl, že v období 3. čtvrtletí roku 2012 měl příjmy z podnikání a z jiné samostatné výdělečné činnosti, tuto činnost vykonával po celé kalendářní čtvrtletí jako hlavní, v předcházejícím roce tuto činnost vykonával v měsíci prosinci taktéž jako hlavní. Dále v dokladu žalobce vyznačil, že měl v rozhodném období příjem z pronájmu. K prokázání výše nákladů na bydlení za 3. čtvrtletí 2012 na byt na adrese Dolany 329 žalobce doložil „Doklad o výši nákladů na bydlení“, ze kterého je zřejmé, že v rozhodném období 3. čtvrtletí 2012 uhradil náklady za plyn, elektřinu, vodné, stočné a za odvoz odpadu. Správní orgán I. stupně písemností ze dne 4. 1. 2013 žalobci sdělil, že má v souladu s § 36 odst. 3 správního řádu právo vyjádřit se k podkladům rozhodnutí. Dne 30. 1. 2013 Úřad práce vyhotovil rozhodnutí, kterým

podle § 24 zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů, zamítl žalobci žádost o dávku příspěvek na bydlení od 1. 10. 2012, protože měsíční průměr příjmů rodiny (tedy žalobce) za rozhodné období 3. čtvrtletí 2012 činil 18.274 Kč, součin zákonného koeficientu 0,30 a rozhodného příjmu činil 5.482,20 Kč a vzhledem k tomu, že částka 5.482,20 Kč je vyšší než částka normativních nákladů na bydlení, která činí 4.053 Kč, nevznikl žalobci nárok na dávku. K rozporu napadeného rozhodnutí žalovaného s LZPS, Evropskou sociální chartou a LZP EU žalovaný konstatoval, že se s touto žalobní námitkou vypořádal v žalobou napadeném rozhodnutí, kde uvedl, že LZPS je ústavní zákon a je součástí ústavního pořádku ČR. V čl. 1 je zakotven základní princip právního státu: lidé jsou svobodní a rovní v důstojnosti v právech. V čl. 2 odst. 2 Listina vymezuje, že státní moc lze uplatňovat pouze v případech a mezích stanovených zákonem (myšleno speciálním zákonem), a to způsobem, který zákon stanoví. Zákon na, který obecné ustanovení Listiny odkazuje, je v případě rozhodované věci zákon o státní sociální podpoře. Namítaný čl. 3 odst. 1 Listiny zaručuje základní práva a svobody všem bez rozdílu pohlaví, rasy, barvy pleti, jazyka, víry a náboženství, politického či jiného smýšlení, národního nebo sociálního původu, příslušnosti k národnostní nebo etnické menšině, majetku, rodu nebo jiného postavení a čl. 30 Listiny zaručuje občanům právo na přiměřené hmotné zabezpečení ve stáří a při nezpůsobilosti k práci a dále tomu, kdo je v hmotné nouzi, právo na takovou pomoc, která je nezbytná pro zajištění základních životních potřeb. Dávky státní pomoci, včetně příspěvku na bydlení, jsou poskytovány státem jako sociální pomoc pro zákonem vymezené skupiny osob, které jsou v hmotné nouzi, a to měrou, která je nezbytná pro zajištění základních životních podmínek (v souladu s právy garantovanými v čl. 30 odst. 2 Listiny), závisující na momentální politické konstelaci a ekonomických možnostech. Je na vůli zákonodárce, jakým způsobem stanoví rozsah a vymezí podmínky pro nárok na dávky státní sociální podpory. Ke konstatování žalobce, že považuje některá ustanovení zákona o státní sociální podpoře v rozporu i s Evropskou sociální chartou a LZP EU žalovaný sdělil, že k tomuto konstatování se nemůže příslušně vyjádřit, neboť toto konstatování je příliš obecné a nelze z něj dovozovat, co žalobce má konkrétně na mysli, event. v čem spatřuje zmiňovaný rozpor. K námitce žalobce, že zákon (patrně zákon o státní sociální podpoře) u určité skupiny (uvádí OSVČ) nepřihlíží ke skutečné sociální situaci, která je daná dle jeho názoru skutečnou výší příjmů, která byla v jeho případě ve 3. čtvrtletí 2012 ve výši 18.522 Kč, se žalovaný vyjádřil již v žalobou napadeném rozhodnutí, neboť znění žalobní námítky je shodné s námitkou odvolací a sdělil žalobci, že stanovení podmínek pro splnění nároku na sociální dávku, příp. pro rozhodování o výši dávky je plně v rukou zákonodárce. Z toho tedy vyplývá, že nárok na dávku státní sociální podpory, konkrétně příspěvek na bydlení, lze přiznat jen tehdy, a to i v případě osob samostatně výdělečně činných, jsou-li splněny všechny rozhodné podmínky stanovené zákonem o státní sociální podpoře, který určuje výchozí podmínky pro rozhodování, a to v obdobných věcech, resp. o nároku či výši dávek státní sociální podpory (vč. příspěvku na bydlení). Ust. § 5, § 24 - § 27 zákona o státní sociální podpoře taxativně stanovují podmínky, za kterých je přípustné na náklady spojené s bydlením jednotlivým oprávněným osobám přispět, vč. osob samostatně výdělečně činných. Zároveň stanovuje, které druhy příjmů jsou pro stanovení nároku na dávku státní sociální podpory rozhodné a v jaké výši se do těchto rozhodných příjmů započítávají. Je-li

rozhodným obdobím, za které se zjišťuje rozhodný příjem kalendářní čtvrtletí, a v tomto rozhodném období osoba podle svého prohlášení vykonávala činnost, z níž měla příjem z podnikání a samostatné výdělečné činnosti, započítal se v souladu s § 5 odst. 5 zákona o státní sociální podpoře jako příjem z této činnosti do rozhodného příjmu částka odpovídající měsíčnímu průměru stanovenému z příjmů z uvedené činnosti za kalendářní rok, který bezprostředně předchází kalendářnímu roku, do něhož spadá počátek období od 1. 7. do 30. 6. následujícího kalendářního roku, na které se dávka přiznává, avšak nejméně částka odpovídající 50 % průměrné měsíční mzdy v národním hospodářství za kalendářní rok. Dále se za příjem v souladu s § 5 odst. 1 písm. a) zákona o státní sociální podpoře považuje příjem z pronájmu. Průměrný měsíční příjem žalobce byl stanoven v souladu s výše uvedenými ustanoveními ve výši 18.274 Kč. K námitce žalobce o tzv. životním minimu, nároku na dávku v závislosti na skutečných příjmech a o tom, že skupina občanů samostatně výdělečně činných je vyloučena ze systému sociální pomoci a to je diskriminační, žalovaný sdělil, že nepokládá způsob započítávání jednotlivých druhů příjmů do rozhodného příjmu rodiny za diskriminační, neboť zásady pro postup při zápočtu příjmů v jednotlivých případech jsou stanoveny zákonem o státní sociální podpoře. Úřad práce i žalovaný jsou povinni při rozhodování o nároku dávku či její výši postupovat v souladu s ustanoveními tohoto zákona. § 5 citovaného zákona vymezuje druhy příjmů, které se pro účely státní sociální podpory považují za rozhodné a současně stanoví, v jaké výši se daný konkrétní příjem pro daný účel započítá. U skupiny osob zběžně specifikované žalobcem při rozhodování o nároku na dávku na příspěvek na bydlení (příp. její výši) musí prvoinstanční správní orgán stanovit jako rozhodný příjem rodiny v souladu s § 27 odst. 3 zákona o státní sociální podpoře nejméně částku odpovídající částce životního minima rodiny. S ohledem na uvedené žalovaný nesouhlasil s názorem žalobce, že uvedené skupiny osob jsou diskriminovány v poskytování sociální pomoci, neboť v řízení o nároku na dávku příspěvek na bydlení není rozhodnou skutečností, zda je či není žadatel (či ostatní společně posuzované osoby) osobou v pracovním poměru apod., ale rozhodnou skutečností je, zda žadatel o dávku je nájemcem, příp. vlastníkem bytu, na který je uplatňován nárok na dávku, výše uhrazených nákladů na bydlení v rozhodném čtvrtletí a výše rozhodných příjmů rodiny. K námitce žalobce, že dochází ze strany osob k zatajování příjmů a tyto osoby na příspěvek dosáhnou, žalovaný uvedl, že toto oznámení žalobce je nespolehlivé a neurčité a žalovaný v napadeném rozhodnutí upozornil žalobce na jeho oznamovací povinnost jako občana ČR, protože toto nesouvisí s rozhodovanou věcí, více se k tomu nevyjadřoval. K námitce žalobce, že je vyloučena argumentace skutečností, že příjmy OSVČ jsou v jednotlivých obdobích rozdílné, žalovaný sdělil, že nikdy nepoužil ve svých vyjádřeních takovouto argumentaci a nemá v úmyslu ji používat. K žádosti žalobce o podání vysvětlení k vyjádření žalovaného k žalobě ve věci sp. zn. 73 Ad 5/2013 o nerovnosti a zákazu diskriminace, žalovaný uvedl, že tímto se zabýval rozsudek soudu podrobně a doporučil mu prostudovat právě tento uváděný rozsudek. Žalovaný byl přesvědčen, že byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu nezbytném pro soulad úkonu s požadavky uvedenými v právních předpisech a že rozhodl v souladu se zákony a věcně správně a navrhl zamítnutí žaloby.

[3] V replice žalobce uvedl, že žalovaný ve svém vyjádření úhořovitým způsobem – dle předpokladu – se vyhnul přímé odpovědi na v žalobě uvedený požadavek zdůvodnění. Pouze papouškuje již dříve uvedené skutečnosti – obvyklé to úřednické „Lorem ipsum“, tedy popsat/potisknout (eventuálně tam něco nakopírovat pomocí funkce Ctrl+C, Ctrl+V) hodně papírů, aby to vypadalo, že my se tady jako usilovně snažíme a fungujeme. Nechybí samozřejmě ani klasické úřednické ptydepe. V takovém případě ztrácí komentář smysl.

[4] Při jednání žalobce k provedenímu dokazování k věci uvedl, že nejsou uvedeny všechny argumenty – to, že rovnost není absolutní, znamená, že je řečeno A, ale ne B – proč u dané skupiny platí daná omezení. Princip je zde stejný: počítá se fiktivní příjem. Osoby, které bydlí samy v domácnosti, na příspěvek na bydlení nikdy nedosáhnou, podle státu OSVČ mají asi jinou fyziologii, nepotřebují jíst, bydlet ap. Zákon navrhli asi komunisti nebo lidé s komunistickým myšlením a nesmiřitelným antagonismem. Nerovnost musí být odůvodněna. Správní orgány na tuto otázku nikdy neodpověděly a vždy se vyjádřily tak, že zákon nemůže být logicky v rozporu s Ústavou, což není pravdou. Žalobce neslyšel argumentaci ani od soudu. Argumentem např. bylo u nacistů, že Židy pošlou do plynu z nějakého důvodu, byl to legitimní cíl – tyto věci jsou poměrně zneužitelné, takto komunisti persekvovali živnostníky. Předsedou ÚS je bývalý komunista, pro žalobce bývalý není, a není tam sám a někteří soudci, i když v KSČ nebyli, soudili jako řízení stranou. Tato ideologie znemožnila žalobci studovat. Předseda ÚS je politicky předpojatý – vyjadřuje se ke zrušení poplatků ve zdravotnictví. Legitimní cíle jsou zneužívány. Žalobce má několik ústavních stížností, argumentace ÚS je směšná, přehlédnuté jsou skutečnosti uvedené v ústavní stížnosti. Žalobce žádá o zdůvodnění, proč OSVČ bydlící samy v domácnosti příspěvek nedostanou. Na diskuzi proběhl model např. zaměstnance, nikoli s průměrným platem, ale skutečným platem 7.500 Kč čistého měsíčně, když onemocní, nemocenská je asi 3.800 Kč. Z hlediska příspěvku na bydlení je to příjem, nedaleký životnímu minimu, osoba dosáhne na příspěvek na bydlení. OSVČ ve stejné situaci nedostane ani nemocenskou za prvních 14 dní, ani příspěvek na bydlení, nic. Žalobce se setkal s argumentací, že stát může na podnikatele pohlížet jinak než na zaměstnance. Např. společníci s. r. o. mohou zaměstnávat sami sebe na zkrácený úvazek, také podnikají a dosáhnou na příspěvek na bydlení, protože se na ně pohlíží jako na zaměstnance.

[5] Krajský soud v Ostravě – pobočka v Olomouci přezkoumal napadené rozhodnutí podle § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále „s. ř. s.“) v mezích žalobních bodů a při přezkoumání rozhodnutí vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 a 2 s. ř. s.), tedy ke dni 16. 4. 2012.

[6] Ze správního spisu soud zjistil, že 10. 12. 2012 žalobce požádal o příspěvek na bydlení za 3. čtvrtletí 2012, k tomu žalobce doložil doklad o výši příjmu za stejné období, doklady o výši nákladů na bydlení za totéž období na dům na adrese Dolany 329, který vlastní a je v něm přihlášen k trvalému pobytu. Podle dokladu o rozhodných příjmech měl žalobce ve 3. čtvrtletí roku 2012 příjmy z podnikání a z jiné samostatné výdělečné činnosti, tuto činnost vykonával po celé

kalendářní čtvrtletí jako hlavní, v předcházejícím roce tuto činnost vykonával v měsíci prosinci taktéž jako hlavní. Podle tohoto dokladu měl žalobce v rozhodném období příjem z pronájmu. Podle „Doklad o výši nákladů na bydlení“ za rozhodné období žalobce uhradil náklady za plyn, elektřinu, vodné, stočné a za odvoz odpadu.

[7] Rozhodnutím ze dne 30. 1. 2013 Úřad práce – krajská pobočka v Olomouci zamítl žádost žalobce s podrobným odkazem na zákonnou úpravu, příjmy žalobce a jmenovitě vyjmenované náklady na bydlení. Součin doložených příjmů 18.274 Kč za rozhodné období a koeficientu 0,30 činí částku 5.482,20 Kč, která je vyšší než částka vypočtených normativních nákladů na bydlení 4.053 Kč. Proto nárok na dávku nevznikl.

[8] Žalovaný v napadeném rozhodnutí o odvolání odpovědělo na námitky žalobce shodně, jako ve vyjádření k žalobě, jak je podrobně uvedeno shora a s výpočtem provedeným správním orgánem I. stupně se ztotožnilo s podrobným odkazem na aplikovaná ustanovení zákona a prováděcích právních předpisů.

[9] Krajský soud dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.

[10] Podle § 8 odst. 4 zákona č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu, ve znění účinném ke dni vydání napadeného rozhodnutí, *u osoby, která má nebo měla příjmy uvedené v § 7 odst. 1 písm. c) a za předchozí zdaňovací období nepodala přiznání k dani z příjmů a která není poplatníkem daně z příjmů stanovené paušální částkou, se vychází z těchto příjmů za zdaňovací období předcházející takovému období. V případě, že tato osoba v předcházejícím zdaňovacím období podnikatelskou ani jinou samostatnou výdělečnou činnost ještě nevykonávala, vychází se nejméně z poloviny částky uvedené v odstavci 2. U osoby, na kterou se nevztahuje nejnižší započitatelný příjem podle odstavce 2, se vychází z poloviny částky uvedené v odstavci 2 až do konce kalendářního měsíce, ve kterém podá daňové přiznání, nebo sama určí výši příjmu, pokud není povinna podat daňové přiznání.*

[11] Podle § 10 odst. 3 zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění účinném ke dni vydání napadeného rozhodnutí, *rozhodným obdobím, za které se zjišťuje příjem v průběhu poskytování opakující se dávky, je období kalendářního měsíce předcházejícího aktuálnímu kalendářnímu měsíci.*

[12] Podle § 8 odst. 2 věta první zákona o pomoc v hmotné nouzi *za započitatelný příjem osoby uvedené v odstavci 1 se však považuje nejméně částka ve výši 50 % měsíční průměrné mzdy v národním hospodářství za předchozí kalendářní rok s tím, že tato částka se zaokrouhluje na celé stokoruny dolů a vyhlašuje ji Ministerstvo práce a sociálních věcí na základě údajů Českého statistického úřadu sdělením uveřejněným ve Sbírce zákonů.*

[13] Podle § 8 odst. 3 část věty před středníkem zákona o pomoci v hmotné nouzi *u osoby samostatně výdělečně činné, která nemá příjem ze samostatné*

výdělečné činnosti, ale nepřerušila výkon této činnosti ani jí tato činnost nebyla pozastavena, se za příjem považuje částka uvedená v odstavci 2.

[14] Podle čl. 1 Listiny základních práv a svobod (zákon č. 2/1993 Sb., dále jen „Listina“) *lidé jsou svobodní a rovní v důstojnosti i v právech. Základní práva a svobody jsou nezadatelné, nezcizitelné, nepromlčitelné a nezrušitelné.*

[15] Podle čl. 3 odst. Listiny *základní práva a svobody se zaručují všem bez rozdílu pohlaví, rasy, barvy pleti, jazyka, víry a náboženství, politického či jiného smýšlení, národního nebo sociálního původu, příslušnosti k národnostní nebo etnické menšině, majetku, rodu nebo jiného postavení.*

[16] Skutkový stav není mezi účastníky sporný. Spornou je především užití tzv. fiktivního příjmu u osob samostatně výdělečně činných, otázka diskriminace a ústavní konformnosti aplikovaných ustanovení. Žalobce namítal, že některá ustanovení zákona, o které se napadené rozhodnutí opírá, jsou v rozporu s čl. 1, č. 3 odst. 1 a čl. 30 Listiny. Podle čl. 30 odst. 2 Listiny *každý, kdo je v hmotné nouzi, má právo na takovou pomoc, která je nezbytná pro zajištění základních životních podmínek.* Podle čl. 30 odst. 3 Listiny *podrobnosti stanoví zákon.* Z uvedeného odkazu na čl. 30 odst. 2 a 3 Listiny se podává, že pokud podrobnosti pomoci v hmotné nouzi má stanovit zákon a Listina na tento zákon odkazuje, v souladu s principem dělby moci je zákonodárce oprávněn podmínky poskytování pomoci v hmotné nouzi stanovit. Zdejší soud v souzené věci na základě žalobních bodů a posouzení skutkového stavu u žalobce neshledal důvody, pro které by měla být předmětná právní úprava v rozporu s ústavním pořádkem.

[17] Rovněž podle Jana Wintra (in Wagnerová, E; Šimíček, V.; Langášek, T; Pospíšil, I. a kol. Listina základních práv a svobod. Komentář. Praha : Wolters Kluwer ČR, a. s. 2012, s. 640 – 641) *systém pomoci v hmotné nouzi podle zákona č. 111/2006 Sb. se snaží zajistit lidem v hmotné nouzi základní životní podmínky, ale zároveň je motivovat, pokud jsou způsobilí k práci, ke snaze zvýšit si příjem vlastní prací. To odpovídá úsilí moderní sociální politiky, vyjádřené například v Giddensově Třetí cestě, která chce odstraňovat morální hazard tradičního sociálního systému spočívajícího ve zvyknutí i na život v závislosti na sociálních dávkách, a místo toho prosazuje pružnější a více motivační systém, který klade důraz na inkluzi lidí z okraje společnosti, což má rovněž souvislost s hodnotou lidské důstojnosti. Rozrůznění životního a existenčního minima je tak prostředkem pro sledování legitimního cíle a nevzbuzuje pochybnosti ohledně souladu s ústavním pořádkem.*

[18] Restriktivní výklad ústavně zaručeného rozsahu sociálních práv se používá vzhledem ke skutečnosti, že se zde jedná především o právo státu konat, tj. zajistit nositeli práva určitá plnění či služby. Sociální práva však kolidují s právy druhých (všechny dávky nelze zaplatit všem) a jejich kolektivními dobry (jde o finanční vyváženost fisku). O nárocích na rozpočet má v souladu s dělbou moci rozhodovat většina, tj. zákonodárce, a zásadně nikoli soud (srov. Jan Wintř in Wagnerová, E; Šimíček, V.; Langášek, T; Pospíšil, I. a kol. Listina základních práv a svobod. Komentář. Praha : Wolters Kluwer ČR, a. s. 2012, s. 626 a násl.).

[19] K namítané diskriminaci, ke které mělo dojít tím, že jsou stanoveny rozdílné podmínky nároku na příspěvek na živobytí pro různé skupiny osob, soud konstatuje, že tato námitka není důvodná. Podle Michala Bobka rovnost je *typicky "výkladovou" hodnotou, která předtím, než je vážena a balancována proti jiným hodnotám, musí nejdřív být vyložena a nabýt tvaru*. Rovnost v tomto pohledu neexistuje sama o sobě, ale vždy v souvislosti s jinými hodnotami či lidskými právy [srov. Bobek, M. Rovnost jako právní problém. In Bobek, M., Boučková, P., Kühn, Z. (eds.) *Rovnost a diskriminace, studijní příručka*. Praha : C. H. Beck, 2007, s. 6 a násl.]. Princip rovnosti vychází především z požadavku na vyloučení libovůle (v postupu zákonodárce) při odlišování skupin subjektů a jejich práv (neakcesorická rovnost) a dále z požadavku ústavněprávní akceptovatelnosti hledisek odlišování, tj. nepřipustnosti dotčení některého ze základních práv a svobod odlišováním subjektů a práv ze strany zákonodárce (akcesorická rovnost). Neakcesorickou rovnost ztotožnil Ústavní soud s všeobecnou rovností před zákonem (nález Pl. ÚS 7/03), naproti tomu rovnost akcesorická podle čl. 3 odst. Listiny se vždy vztahuje k jinému základnímu právu nebo svobodě a zakazuje diskriminovat osoby při výkonu jejich základních práv. Odlišování musí být ospravedlnitelné. Ústavní soud přistupuje k neakcesorické nerovnosti zdrženlivě: za protiústavní neakcesorickou nerovnost lze považovat nerovnost extrémní a tu, již schází jakýkoliv účel a smysl (nález Pl. ÚS 36/01). Podle nálezu Pl. ÚS 8/07 pro ústavní konformitu z hlediska neakcesorické rovnosti postačuje, nachází-li se hodnocená klasifikace v nějakém racionálním vztahu k účelu zákona (srov. Baroš, Jiří in Wagnerová, E.; Šimíček, V.; Langášek, T.; Pospíšil, I. a kol. *Listina základních práv a svobod. Komentář*. Praha : Wolters Kluwer ČR, a. s. 2012, s. 67 a násl.). Ani čl. 3 odst. 1, ani čl. 1 věta první Listiny netvrdí, že všichni si budou napříště ve všem rovni. Rozlišování skupin subjektů nesmí být činěno na základě zakázaných důvodů (pohlaví, rasy, barvy pleti apod.). Rovnost je pojímána jako kategorie relativní. Rovnost musí být vždy ve vztahu k něčemu – k nějakému právu, k určitému statku (srov. Bobek, Michal, tamtéž, s. 98 a násl.). Podle Bobka se o přímou diskriminaci jedná, pokud dochází a) k vyčlenění srovnatelného jednotlivce nebo skupiny, b) ze zakázaného (neospravedlnitelného) důvodu, c) které mu je k tíži, a d) vyčleňování není možné ospravedlnit, tedy: 1. nesleduje žádný legitimní či akceptovatelný důvod (veřejného, legitimního zájmu), 2. opatření je nepřiměřené. U nepřímé diskriminace je rozlišovací kritérium kritériem zakázaným, jde o „skryté“ znevýhodňování. Zde by musel žalobce prokázat pomocí statistiky či jinak, že na první pohled neutrální kritérium dopadá o poznání silněji na chráněnou skupinu a že žalobce je členem takové chráněné skupiny; pak by se důkazní břemeno přesunulo na žalovaného, zde jde spíše o rovnost ve výsledku s ohledem na situaci určité skupiny, což je přístup ve středoevropských podmínkách novátorský (s. 111 - 112 cit. publikace). Nejde o situaci jednotlivce a postupy v jeho případě, ale o rovnoměrné rozdělení statků a břemen v rámci společnosti. Ve vztahu k sociálním právům zaujal mnohdy Ústavní soud stanovisko, podle kterého zde má zákonodárce velký prostor pro vytvoření své představy o preferencích jednotlivých skupin (srov. komentář Jana Wintra k čl. 30 v cit. publikaci). Ta vychází z vůle lidu, je to demokratický princip. Diskriminace není přísně zakázána ani uvnitř jednotlivých kategorií, stále však platí požadavek rovné ochrany, proporcionality a racionality (tamtéž, s. 68). Podle Rawlse by měl moderní demokratický stát svým občanům

zajistit nejen rovnost před zákonem, nýbrž i rovnoměrnější rozdělení materiálních zdrojů, aby mohly být naplněny jejich životní aspirace, solidarita je pak etickou hodnotou, umožňující integraci společenství formálně rovných, avšak fakticky nerovných jednotlivců (Šimáčková, K., tamtéž, s. 319). Podle judikatury SD EU jak princip rovnosti, tak princip zákazu diskriminace umožňují v případech, kdy je k tomu objektivní důvod (ospravedlnění), aby srovnatelné situace nebyly posuzovány stejně a aby různé situace mohly být posuzovány stejně, neboť mohou být situace, které jsou tak odlišné, že stejné posuzování by vedlo k diskriminaci (PRECHAL, Sacha. *Competence Creep and General Principles of Law*. Review of European Administrative Law. 2010, č. 1, s. 5 – 22).

[20] V souzené věci žalobce statisticky ani jiným způsobem neprokázal diskriminaci určité skupiny osob tak, jak ji tvrdí, a je nutno zohlednit rovněž to, že zaměstnanec je v závislém poměru, může si vydělat jen to, co mu zaměstnavatel poskytne, kdežto osoby samostatně výdělečně činné jsou v tomto směru flexibilnější, svobodnější a jak již bylo řečeno správními orgány, podnikání se děje za účelem zisku. Je na každém, aby si zvolil, jakým způsobem si bude opatřovat prostředky na svou obživu, své výdělky. Znevýhodnění v přístupu k sociálním dávkám je třeba pak vztáhnout k existenci celého souhrnu skutečností souvisejícím s výkonem toho kterého druhu výdělečné činnosti. Rozlišování OSVČ a zaměstnanců shledaly Nejvyšší správní soud i Ústavní soud v předcházejících věcech žalobce s obdobnou argumentací jako obhajitelné, resp. se podrobně posouzením nezabývaly tak, že by provedly shora uvedený (anti)diskriminační test (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne ze dne 23. 11. 2011, čj. 3 Ads 113/2011 – 46). Stanovení cíle právní úpravy je v rukou zákonodárce a s ohledem na princip dělby moci do něj soudy nemohou zasahovat, až na extrémní, křiklavé výjimky, které např. neprošly testem proporcionality. V daném případě však doposud Nejvyšší správní soud i Ústavní soud postupy správních orgánů, soudů i ústavní konformnost aplikované právní úpravy aprobovaly.

[21] Podle nálezu pléna Ústavního soudu České republiky ze dne 8. 11. 1995, sp. zn. Pl. ÚS 5/95, <http://nalus.usoud.cz>, v *mezinárodním i v domácím právu se prosadil výklad, podle něhož principy zákazu diskriminace a rovnosti lidí v zásadě nejsou chráněny samy o sobě, ale toliko v souvislosti s porušením jiného základního práva nebo svobody, které zaručuje ústavní zákon či mezinárodní smlouva ve smyslu čl. 10 Ústavy. Rovnost tedy zpravidla vyžaduje relaci k jiné sociální hodnotě. Porušení principu rovnosti tedy předpokládá vztah k jiným základním právům a tím i intenzitu, která je do roviny základních lidských práv posunuje* (nález Ústavního soudu ze dne 7. 6. 1995 sp. zn. Pl. ÚS 4/95).

[22] Zákon o pomoci v hmotné nouzi vůbec nerozlišuje podmínky pro přiznání dávek osobám samostatně výdělečně činným a jiným osobám či skupinám osob. Ustanovení § 7 zákona o pomoci v hmotné nouzi podrobně stanoví, které příjmy se považují pro účely tohoto zákona za započitatelné příjmy a § 8 téhož zákona upřesňuje způsob zápočtu příjmů z podnikání nebo z jiné samostatné výdělečné činnosti. Z takového znění a systematiky nelze dovozovat, že by jiné podmínky byly stanoveny například pro zaměstnance, osoby samostatně výdělečně činné, osoby

bez příjmů a další skupiny osob, jakkoli bychom stanovili definiční znaky těchto skupin. Nelze rovněž odhlédnout od skutečnosti, že jedna osoba může mít příjmy jak ze závislé práce, tak z podnikání, a to současně. Ve skutečnosti žalobce brojí pouze proti stanovení fikce příjmu tak, jak ji stanovil zákonodárce v § 8 odst. 4 zákona o pomoci v hmotné nouzi, čili nikoli proti postupu a rozhodnutí žalovaných správních orgánů, ale proti dikci zákona samotného.

[23] V souzené věci vybraly žalované správní orgány správně na zjištěný skutkový stav správně ustanovení § 8 odst. 2 - 4 zákona o existenčním a životním minimu a další shora citovaná ustanovení zákona o pomoci v hmotné nouzi a ta správně aplikovaly. Soud se ztotožňuje s argumentací správních orgánů i jejich výpočty a i s ohledem na obsah žaloby na ně pro stručnost odkazuje.

[24] Smyslem státní sociální politiky je realizace práv podle čl. 30 Listiny základních práv a svobod a pomoc osobám při zajištění základního životního standardu. Stát pomáhá překlenout pomocí státních dávek nepříznivou situaci osobám, které jsou v hmotné nouzi, do níž se dostaly nikoli vlastním přičiněním. Výše dávky se přitom odvíjí od sociálních poměrů žadatele. Pomoc v hmotné nouzi k zajištění základních životních podmínek je zajištěna pro všechny skupiny osob stejně. Sociální práva zajištěná Listinou nelze vykládat tak, že se všem osobám zajišťují stejné a jednotné sociální nároky, ale naopak, právě zajištění jednotných a nediferencovaných nároků všem osobám by vedlo k porušování principu spravedlivého zajišťování základních sociálních práv. Nárok na státní dávku je možné přiznat jen tehdy, jsou-li splněny všechny zákonem stanovené podmínky. Rozšiřující výklad zákonných podmínek vzniku nároku by byl v rozporu se zájmy ostatních osob, které splnily zákonem stanovené podmínky. Proto není možné při aplikaci a výkladu právních předpisů, upravujících státní dávky, použít rozšiřující výklad. Sociální dávky poskytované v souvislosti s bydlením tvoří na sebe navazující systém, v němž jsou jednotlivé podmínky nároků definovány a právem také chráněny (srov. nálezy sp. zn. I. ÚS 138/01, <http://nalus.usoud.cz>).

[25] Principům rovnosti se věnoval Ústavní soud i v usnesení ze dne 6. 4. 2009 sp. zn. I. ÚS 958/07. Uvedl, že „se v první řadě se zabýval námitkou porušení principu rovnosti v právech podle čl. 3 odst. 1 Listiny v důsledku aplikace napadených ustanovení. Ústavní soud chápe rovnost jako relativní kategorii, tedy že z postulátu rovnosti plyne pouze požadavek odstranění neodůvodněných rozdílů. "Je jistě věcí státu, aby v zájmu zajištění svých funkcí rozhodl, že určité skupině poskytne méně výhod než jiné. Ani zde však nesmí postupovat zcela libovolně. Musí tu prokázat, že tak činí ve veřejném zájmu a pro veřejné blaho.... Pokud zákon určuje prospěch jedné skupině a zároveň tím stanoví neúměrné povinnosti jiné, může se tak stát pouze s odvoláním na veřejné hodnoty." (nálezy Ústavního soudu České a Slovenské Federativní Republiky ze dne 8. října 1992 sp. zn. Pl. ÚS 22/92, Sb. u. a n. ÚS ČSFR, sv. 1, č. 11, str. 42-43). Podle uvedeného právního závěru je třeba zásadě rovnosti rozumět tak, že právní rozlišování v přístupu k určitým právům nesmí být projevem libovůle, neplyne z ní však závěr, že by každému muselo být přiznáno jakékoliv právo. S uvedeným pojetím se Ústavní soud ztotožnil v řadě svých

rozhodnutí (např. nález ze dne 17. května 1994 sp. zn. Pl. ÚS 36/93, N 24/1 SbNU 175, 132/1994 Sb., nález ze dne 28. února 1996 sp. zn. Pl. ÚS 9/95, N 16/5 SbNU 107, 107/1996 Sb., nález ze dne 6. června 2006 sp. zn. Pl. ÚS 42/04, N 112/41 SbNU 379, 405/2006 Sb.). Dále Ústavní soud připomíná, že v oblasti hospodářských, sociálních, kulturních a menšinových práv, v nichž je stát často povinen k aktivním zásahům, jež mají odstranit křiklavé aspekty nerovnosti mezi různými skupinami sociálně, kulturně, profesně či jinak rozvrstvené společnosti, disponuje zákonodárce mnohem větším prostorem k uplatnění své představy o přípustných mezích faktické nerovnosti uvnitř jednotlivé skupiny (nález ze dne 21. ledna 2003 sp. zn. Pl. ÚS 15/02, N 11/29 SbNU 79, 40/2003 Sb.).“

[26] Podle nálezu Ústavního soudu ze dne 23. 4. 2008, sp. zn. Pl. ÚS 2/08, „specifickým charakterem sociálních práv je, že jsou závislá zejména na ekonomické situaci státu. Úroveň jejich poskytování reflektuje nejen hospodářský a sociální vývoj státu, ale i vztah státu a občana, založený na vzájemné odpovědnosti a na uznání principu solidarity. Míra, v jaké se princip odpovědnosti a solidarity projevuje v právním řádu daného státu, určuje také charakter tohoto státu (např. jako státu sociálního). Míra uznání principu solidarity závisí na úrovni etického chápání soužití ve společnosti, její kulturnosti, ale i smyslu jednotlivce pro spravedlnost a sounáležitost s ostatními a sdílení jejich osudu v určitém čase a místě. Solidaritu lze, z pohledu jednotlivce, vnímat jako vnitřní či vnější. Vnitřní solidarita je dána citovou blízkostí vztahu k ostatním, je spontánní, uplatňuje se především v rodině a v dalších partnerských společenstvích. Stát do tohoto vztahu zpravidla nezasahuje, nebo jen velmi omezeně (viz rodinněprávní vztahy upravené zákonem o rodině). Vnější solidarita tuto citovou blízkost postrádá a souhlas jednotlivce s jejím uplatňováním je proto zdráhavější. Jedná se například o solidaritu bohatých s chudými, schopných s méně schopnými, zdravých s nemocnými. Stát se v této oblasti uplatňuje svojí mocensko-vrchnostenskou funkcí velmi aktivně. Přes princip solidarity se uskutečňuje přerozdělování, tj. pohyb přenášející zdroje od jedněch k druhým – těm potřebným. Solidarita má své hranice. Nemůže mít natolik vychýlenou podobu, aby ji ti, které postihuje, pociťovali jako nepřiměřenou, neproporcionální, nebo dokonce nespravedlivou, a odňali ji svůj tichý souhlas. Ve jménu solidarity může stát postihovat pouze takovou část majetku schopného, aby současně nedestruoval aktivitu jeho výkonu a nedostal se za ústavní hranici ochrany majetku. Plnění poskytovaná v rámci sociálních práv pocházejí ze státního rozpočtu a odpovědnost za tato plnění spočívá zcela na straně státu. Je-li to stát, kdo je a bude vázán sociálními plněními, pak také musí mít možnost stanovit konkrétní podmínky takového plnění. Stát si nemůže dovolit tu nezodpovědnost stát se dlužníkem, který nebude schopen dodržet své závazky. Tyto skutečnosti ale nesmí popřít samotnou existenci konkrétního sociálního práva či ve svém důsledku vyloučit jeho realizaci.“

[27] Závěrem lze tedy shrnout, že stanovení podmínek pro splnění nároku pro poskytnutí státní dávky a její výše je v plně v kompetenci zákonodárce. Jak již vyjádřil Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 21. 11. 2008, čj. 4 Ads 72/2008–78, **„rozsah státní sociální podpory a vymezení okruhu osob, které mohou při splnění zákonných podmínek z podpory státu benefitovat, je záležitostí sociální**

politiky státu, tedy prioritně moci zákonodárné, nikoliv moci soudní. Je na vůli zákonodárce, jakým způsobem stanoví rozsah a vymezí podmínky státní sociální podpory“ (viz rozsudek zdejšího soudu ze dne 21. 7. 2008, čj. 4 Ads 62/2007 – 72, přístupný na www.nssoud.cz).

[28] Podle setrvalé judikatury jsou jak správní orgány, tak soudy povinny vypořádat se s konkrétními námitkami, s námitkami konkrétního porušení právních předpisů, nesprávného výpočtu, konkrétních důvodů nesprávného zjištění skutkového stavu (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 6. 2008, čj. 8 As 13/2007-100, nebo ze dne 13. 4. 2004, čj. 3 Azs 18/2004-37, všechny zde uvedené rozsudky Nejvyššího správního soudu jsou dostupné na www.nssoud.cz). Proto se ke zcela obecným námitkám soud nevyjadřoval a neshledal ani nepřezkoumatelnost správních rozhodnutí v tom, že by na všechny odvolací námitky žalobce neodpověděly.

[29] Pro stručnost odkazuje zdejší soud na obdobnou věc a rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 11. 2011, čj. 3 Ads 113/2011 – 46, www.nssoud.cz).

[30] Jelikož rozhodnutí žalovaného v důsledku uvedené argumentace v rozsahu žalobních bodů ob stojí, krajský soud žalobu zamítl jako nedůvodnou podle § 78 odst. 7 s. ř. s., a to aniž by shledal nutnost řízení přerušit o žalobě přerušit pro předložení věci Ústavnímu soudu, jak bylo zdůvodněno výše.

[31] Náklady řízení účastníkům přiznány nebyly, neboť žalobce v tomto řízení nebyl úspěšný a žalovaný nemá právo na náhradu náklady řízení ze zákona (§ 60 odst. 1 a 2 s. ř. s.).

P o u č e n í :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Olomouci dne 16. 2. 2015

Za správnost vyhotovení:
Markéta Chrudinová

JUDr. Martina Radkova v. r.
samosoudkyně